

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SPORT VAZIRLIGI

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**O'ZBEKISTON DAVLAT JISMONIY TARBIYA VA SPORT
UNIVERSITETI**

“Kiritdi”
O'zbekiston davlat
jismoniy tarbiya va
sport universiteti rektori
R. Matkarimov
2024-y

“Kelishildi”
O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va
innovatsiyalar vazirligi
2024-y

“Tasdiqlayman”
O'zbekiston Respublikasi
Sport vaziri o'rinbosari
Sh. Maxmudov
2024-y

**IJODIY (KASBIY) IMTIHONLAR DASTURI
VA BAHOLASH MEZONI**

61010200 - Sport faoliyati (basketbol, boks, voleybol, velosport, gimnastika, suzish, yengil atletika, gandbol, qilichbozlik, og'ir atletika, eshkak eshish, tennis, futbol, badiiy gimnastika, dzyu-do, erkin kurash, belbog'li kurash, taekvondo WT, sambo, kurash, sinxron suzish, badminton, yunon-rim kurashi, ot sporti, triatlon, biatlon, xokkey, regbi, shaxmat, karate WKF, tog' chang'isi, stol tennisi, figurali uchish, chim ustida xokkey, kik-boks, mini-futbol, kamondan otish, muay tay, kibersport, suv polosi, akademik eshkak eshish, zamonaviy besh kurash, bodybuilding va fitnes, snovbord, qo'l jangi, ayollar kurashi), kunduzgi va sirtqi ta'lim yo'nalishlari uchun.

61010300 - Adaptiv jismoniy tarbiya va sport kunduzgi ta'lim yo'nalishi uchun.

CHIRCHIQ – 2024

O‘zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti Kengashida ko‘rib chiqilgan va ma’qullangan. 2024 yil 29 fevral dagi 7 -sonli majlis bayoni.

O‘zbekiston Respublikasi xududlarida jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirish, aholining barcha qatlamlari, ayniqsa yoshlarni jismoniy tarbiya va sport bilan muntazam shug‘ullanishga jalb etish, mamlakatimizda bu borada yaratilgan sharoitlardan samarali foydalanish hamd natijalarini oshirish muhim ahamiyat kasb etadi. Mamlakatimizda mazkur soha rivojiga qaratilgan qator me’yoriy – huquqiy hujjatlar qabul qilingan va jadallikda hayotga tatbiq etib kelinmoqda.

Jumladan, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 24-yanvardagi “O‘zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sportni yanada takomillashtirish va ommalashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” **PF-5924-son farmoni**, 2021-yil 24-dekabdagi “Davlat oliy ta’lim muassasalarining akademik va tashkiliy-boshqaruv mustaqilligini ta’minlash bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risidagi” **PQ-60-son qarori**, 2022-yil 3-noyabdagi “Jismoniy tarbiya va sport sohasida kadrlarni tayyorlash hamda ilmiy tadqiqotlar tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risidagi” **PQ-414-son qaror va farmonlari** ijrosini sifatli bajarish ko‘rsatib o‘tilgan.

O‘zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti va uning Nukus va Fargona filiallaridagi Sport faoliyati (faoliyat turlari bo‘yicha) ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha kasbiy (ijodiy) imtihon dasturlari sport maktablari hamda Respublika Olimpiy va paralimpiy sport turlariga tayorlash markazlarining jismoniy tarbiya va sport dasturlari asosida tuzilgan va abituriyentlarning jismoniy mashqlari bajarishdagi amaliy harakat ko‘nikma va malakalarini baholashga mo‘ljallangan.

Mazkur dasturlarni tuzishda sport assosatsiyalar, sport federatsiyalar, oliy sport mahorati maktablar va sport maktablar takliflari inobatga olingan hamda ular tomonidan taqrizlar berilgan.

Dasturda **kunduzgi va sirtqi ta’lim** shaklining 61010300–Sport faoliyati (faoliyat turlari bo‘yicha) ta’lim yo‘nalishi (basketbol, boks, voleybol, velosport, gimnastika, suzish, yengil atletika, gandbol, qilichbozlik, og‘ir atletika, eshkak eshish, tennis, futbol, badiiy gimnastika, dzyu-do, erkin kurash, belbog‘li kurash, taekvondo WT, sambo, kurash, sinxron suzish, badminton, yunon-rum kurashi, ot sporti, triatlon, biatlon, xokkey, regbi, shaxmat, karate WKF, tog‘ chang‘isi, stol tennisi, figurali uchish, chim ustida xokkey, kik-boks, mini-futbol, kamondan otish, muay tay, kibersport, suv polosi, akademik eshkak eshish, zamonaviy besh kurash, bodybuilding va fitnes, snovbord, qo‘l jangi, ayollar kurashi, adaptiv jismoniy tarbiya va sport (parasport) kabi sport turlari bo‘yicha (kasbiy) ijodiy imtihonlarni o‘tkazish tartibi, abuturiyentlarning jismoniy tarbiya va sport sohasidagi amaliy mahorati, ko‘nikma va malakalariga qo‘yilgan talablar hamda baholash mezonlari o‘z aksini topgan.

**2024/2025 O'QUV YILI UCHUN VOLEYBOL IXTISOSLIGIDAN KASBIY (IJODIY)
IMTIHONLARINING ME'YORIY TALABLARI VA BAHOLASH MEZONLARI
(Ixtisoslik bo'yicha maksimal ball - 93 ball)**

Erkaklar va ayollar uchun

<p>1-test: Diametri 2 m aylana chiziq ichida navbatma-navbat pastdan va yuqoridan o'z ustida to'p uzatish (30 marta)</p>				<p>2-test: o'g'il bolalar uchun 1 marta o'ng tomon bo'ylab, 1 marta chap tomon bo'ylab ko'krakka yiqilib to'p qabul qilish taqlidi. Qizlar uchun 1 marta o'ng tomon bo'ylab, 1 marta chap tomon bo'ylab orqaga yiqilib to'p qabul qilish taqlidini bajarish va 1,6,5 zonalarga 2 martadan. <i>Izoh: har bir zonaga to'p kiritishdan oldin taqlidiymashqlar bajariladi</i></p>				<p>3-test: 4 zonadan 1,6,5 zonalarga 2 martadan hujum zarbasini ijro etish (imtihon oluvchi ko'rsatmasiga muvofiq)</p>			
Natija	Ball	Texnika uchun ball	Test uchun umumiy ball	Natija	Ball	Texnika uchun ball	Test uchun umumiy ball	Natija	Ball	Texnika uchun ball	Test uchun umumiy ball
30	18	0-10	28	6	17	0-10	27	6	28	0-10	38
29	17,4	0-10	27,4	5	13	0-10	23	5	22	0-10	32
28	16,8	0-10	26,8	4	9	0-10	19	4	16	0-10	26
27	16,2	0-10	26,2	3	5	0-10	15	3	10	0-10	20
26	15,6	0-10	25,6	2	1	0-10	11	2	4	0-10	14
25	15	0-10	25	1	0	0-10	10	1	0	0-10	10
24	14,4	0-10	24,4	0	0	0	0	0	0	0	0
23	13,8	0-10	23,8								
22	13,2	0-10	23,2								
21	12,6	0-10	22,6								
20	12	0-10	22								
19	11,4	0-10	21,4								
18	10,8	0-10	20,8								
17	10,2	0-10	20,2								
16	9,6	0-10	19,6								
15	9	0-10	19								
14	8,4	0-10	18,4								
13	7,8	0-10	17,8								
12	7,2	0-10	17,2								
11	6,6	0-10	16,6								
10	6	0-10	16								
9	5,4	0-10	15,4								
8	4,8	0-10	14,8								
7	4,2	0-10	14,2								
6	3,6	0-10	13,6								
5	3	0-10	13								
4	2,4	0-10	12,4								

3	1,8	0-10	11,8							
2	1,2	0-10	11,2							
1	0,6	0-10	10,6							

Har bir test mashqi son, vaqt xamda texnik jihatlardan to'g'ri va maksimal natija bilan bajarilsa maksimal ball qo'yiladi. Lekin test mashqini bajarishda yo'l qo'yilgan har bir texnik xato uchun 1 ball olib tashlanadi, 10 ta texnik xato – minus 10 ball.

1-test – 18 ball va texnika uchun – 10 ball, jami – 28 ball.

1-test: Yuqoridan va pastdan ketma-ket ikki qo'llab diametri 2 m doira chiziq ichida o'z ustida to'p uzatish (15 martadan 30 marta)dagi texnik xatolar:

11. Oyoqlar yozilgan holatda (tik) to'p uzatish;
12. Oyoqlar faqat bukilgan holatda to'p uzatish;
13. Qo'llarni to'pga oldinma-keyin tegishi;
14. To'pni kaft bilan uzatish;
15. To'pni pastdan uzatishda doiradan chiqib ketish;
16. To'pni 3 metrdan kam uzatish;
17. Gavdani o'ng yoki chap tomonidan to'p uzatish;
18. Pastdan to'p uzatishda qo'lni bukilishi;
19. Pastdan to'p uzatishda to'pni sirpanib harakatlanishi;
20. Harakatlanish koordinatsiyasi zaifligi.

Izoh: Testni bajarishda doiradan chiqib ketish qayta takrorlash huquqini bermaydi, test to'htatiladi. Testni bajarish paytida to'pni ilib va to'pni erga tushurib yuborish qayta takrorlash huquqini bermaydi. Ikki marta tepadan yoki ikki marta pastdan ketma-ket to'p uzatilganda test to'xtatiladi.

2-test – 17 ball va texnika uchun – 10 ball, jami – 27 ball.

2-test: 1 marta o'ng tomon bo'ylab, 1 marta chap tomon bo'ylab belga yiqilib to'p qabul qilish taqlidi (qizlar uchun) va 1 marta o'ng tomon bo'ylab, 1 marta chap tomon bo'ylab ko'krakka yiqilib to'p qabul qilish taqlidi (o'g'il bolalar)ni bajarish va 1,6,5 zonalarga 2 martadan, jami 6 marta to'p kiritish texnik xatolar:

1. Zarba berish vaqtida chiziqni bosish;
2. Zarba berish vaqtida 9 m zonadan chiqib ketish;
3. To'p kiritishni ilib uzatish;
4. To'pni qo'ldan o'yinga kiritish;
5. To'pni pastdan va yondan o'yinga kiritish;
6. To'pni 8 sekund ichida o'yinga kiritish;
7. To'pni o'yinga kiritish paytida uni ilib olish xato deb topiladi;
8. To'p kiritishda tana qismining nomuvofiqligi;
9. To'p kiritishda, bir vaqtning o'zida maydonga qadam bosish;
10. Kiritilgan to'pning 1,6,5 zonalari chegaralovchi chiziq ustiga tushishi.

Izoh: To'pni o'yinga kiritish imtihon oluvchining ko'rsatmasiga binoan bajariladi. Har bir zonaga to'p kiritishdan oldin taqlidiy mashq bajariladi.

3-test – 28 ball va texnika uchun – 10 ball, jami – 38 ball.

3-test: Imtihon oluvchining ko'rsatmasiga asosan 4 zonadan 1, 6, 5 zonalarga hujum zarbasini aniq ijro etish (har zonaga 2 martadan – 6 imkoniyatdan)dagi texnik xatolar:

11. Zarba berish vaqtida to'rga qo'l va to'pni tegib ketish;
12. Zarba berish vaqtida qo'lni bukish;
13. Chegaralovchi lenta va antennadan tashqari zarba berish;
14. Qo'nish vaqtida o'rta chiziqni bosib o'tib ketish;
15. To'pni ilib zarba berish;
16. Noto'g'ri qadam tashlab, yugurib kelib noto'g'ri sakrab zarba berish;

17. Kiritilgan to'pning 1,6,5 zonalari chegaralovchi chiziq ustiga tushishi;
18. 3-zonadan hujum zarbasini berish;
19. Imtihon oluvchining ko'rsatmasidan avval to'pga zarba berish;
20. Vazifada belgilangan zonadan boshqa zonaga zarba berish.

Izoh: Faqat to'g'ri uzatilgan to'pdan zarba berish mumkin, abituriyent to'p uzatuvchini o'zi tanlashi mumkin. Xujum zarbasi aniq, to'pni yuqoridan pastga va kuchli zarba berganda xisoblanadi.

Umumiy izoh:

1. Abituriyentga testdan oldin 10 min. razminka beriladi.
2. Barcha test natijalarining maksimal bali – 93.

**2024/2025 O'QUV YILI UCHUN VOLEYBOL IXTISOSLIGIDAN KASBIY (IJODIY)
IMTIHONLARINING ME'YORIY TALABLARI VA BAHOLASH MEZONLARI
(Jismoniy tayyorgarlik bo'yicha maksimal ball - 63 ball)**

Erkaklar va ayollar uchun

1-test: «Archasimon» yo'nalishda yugurish testi (92 m)			2-test: Sakrash chidamkorligi: qabul qilish tartibi – tekshiriluvchi ikki qo'lini vertikal ko'taradi; qo'llar barmoqlaridan o'g'il bolalarga 40 sm., qiz bolalarga 30 sm. to'ldirma to'p osiladi; signal berilishi bilan u maksimal marta sakrab to'ldirma to'pga ikki qo'lini tekkizishi kerak. Qo'llar to'ldirma to'pga tegmay qolsa test to'xtatiladi va sakrash soni aniqlanadi.		
Natija (o'g'il bolalar)	Natija (qiz bolalar)	Ball	Natija (o'g'il bolalar)	Natija (qiz bolalar)	Ball
23	25	30	35	30	33
23,10	25,10	29,4	34	29	31
23,20	25,20	28,8	33	28	29
23,30	25,30	28,2	32	27	27
23,40	25,40	27,6	31	26	25
23,50	25,50	27	30	25	23
23,60	25,60	26,4	29	24	21
23,70	25,70	25,8	28	23	19
23,80	25,80	25,2	27	22	17
23,90	25,90	24,6	26	21	15
24	26	24	25	20	13
24,10	26,10	23,4	24	19	11
24,20	26,20	22,8	23	18	9
24,30	26,30	22,2	22	17	7
24,40	26,40	21,6	21	16	5
24,50	26,50	21	20	15	3
24,60	26,60	20,4	19	14	1
24,70	26,70	19,8	18 va kam	13 va kam	0
24,80	26,80	19,2			
24,90	26,90	18,6			
25	27	18			
25,10	27,10	17,4			
25,20	27,20	16,8			
25,30	27,30	16,2			
25,40	27,40	15,6			
25,50	27,50	15			
25,60	27,60	14,4			
25,70	27,70	13,8			
25,80	27,80	13,2			
25,90	27,90	12,6			
26	28	12			

26,10	28,10	11,4			
26,20	28,20	10,8			
26,30	28,30	10,2			
26,40	28,40	9,6			
26,50	28,50	9			
26,60	28,60	8,4			
26,70	28,70	7,8			
26,80	28,80	7,2			
26,90	28,90	6,6			
27	29	6			
27,10	29,10	5,4			
27,20	29,20	4,8			
27,30	29,30	4,2			
27,40	29,40	3,6			
27,50	29,50	3			
27,60	29,60	2,4			
27,70	29,70	1,8			
27,80	29,80	1,2			
27,90	29,90	0,6			
28 dan yuqori	30 dan yuqori	0			

1-testda ko'rsatilgan maksimal natija uchun – 30 ball.

1-test: Archasimon yo'nalishda makkisimon yugurish – 92m, (sek.) dagi texnik xatolar:

3. Startda va yon chiziqalarda joylashtirilgan fishkalar qo'l tekkizilishi shart;
4. Biron-bir fishkaga yugurilmay qolsa, natija hisobga olinmaydi.

2-testda ko'rsatilgan maksimal natija uchun – 33 ball.

2-test: Sakrash chidamkorligi: qabul qilish tartibi – tekshiriluvchi ikki qo'lini vertikal ko'taradi; qo'llar o'g'il bolalarga 40 sm., qiz bolalarga 30 sm. to'ldirma to'p osiladi; signal berilishi bilan u maksimal marta sakrab to'ldirma to'pga ikki qo'lini tekkizishi kerak. Qo'llar to'ldirma to'pga tegmay qolsa test to'xtatiladi va sakrash soni aniqlanadigan testdagi texnik xatolar.

6. Signal berilishi bilan u maksimal marta sakrab to'ldirma to'pga ikki qo'lini tekkazishi kerak;
7. Qo'llar to'ldirma to'pga tegmay qolsa test to'xtatiladi;
8. Sakrashda ikki marta sapchib sakraganda test to'xtatiladi;
9. Uzoq vaqt o'tirib sakrashga tayyorlanganda test to'xtatiladi;
10. Sakrab ikki qo'lab to'pga tekkazish soni aniqlanadi.

Umumiy izoh:

1. Abituriyentga testdan oldin 10 min. razminka beriladi.
2. 1 va 2 testlarni bajarish uchun faqat bir marta imkoniyat beriladi.
3. Barcha test natijalarining maksimal bali – 63.

Kafedra mudiri

Imzo

F.I.Sh